

In memoriam **Miroslavu Jileku** **(1945.-2005.)**

Prerano nas je napustio naš kolega i prijatelj Miroslav Jilek. Bio je dugogodišnji suradnik na projektima *Instituta za društvena istraživanja*, uvijek tražen i uvijek pouzdan. Svi mi koji smo surađivali s njim nikada nećemo zaboraviti zajedničke trenutke provedene u radu, ali i u opuštanju nakon rada. Nedostajat će nam.

Miroslav Jilek rođen je u Gornjem Daruvaru, 7. svibnja 1945. godine. U Daruvaru je završio osnovnu i srednju školu, a na Filozofskom fakultetu u Zagrebu diplomirao je sociologiju i filozofiju. Magistrirao je na Arhitektonskom, a doktorirao na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Čitav svoj radni vijek proveo je na Odsjeku za sociologiju. Objavio je preko pedeset radova iz područja sociologije grada i prostora, sociologije kulture, sociologije religije, sociologije mladih, sociologije masovnih komunikacija, slobodnog vremena, turizma i životnih stilova.

U svoje ime i u ime svih nas s našim Mirekom oprašta se njegov bliski prijatelj Mladen Labus.

Pismo kolegi i prijatelju Miroslavu Jileku!

Dragi moj Mirek,

Ovo pismo zasigurno neće stići redovnom poštom, a nekako slutim da će ono ipak doći do Tebe.

Pišem Ti jer si otišao tako iznenada. Nismo se stigli ni pozdraviti.

Toliko si bio tih i samozatajan. Svoju spoznaju nosio si postojano i dostojanstveno, do kraja.

Mislio sam, srest ćemo se ovih blagdanskih dana, kao što smo to činili gotovo svakog tjedna proteklih pet godina.

Iako nasmiješen, sada kada gledam našu zajedničku fotografiju, snimljenu početkom prosinca 2005., Tvoj pogled kao da je odlutao daleko, daleko...

Tada to nisam primijetio.

Rastavši se na Trgu, obojica žureći na tramvaj, mahnuli smo si i viknuli: "vidimo se"!

Copyright © 2006 Institut za društvena istraživanja u Zagrebu - Institute for Social Research of Zagreb.
Sva prava pridržana - All rights reserved.

Tada nisam znao da je to posljednji pozdrav.

Više se nismo vidjeli.

Koliko smo samo proveli pravih trenutaka prijateljstva!

Iskričavih šala sa salvama smijeha, ali i razgovora o ozbiljnim temama, u samom središtu života.

To si uvijek naglašavao, i kao znanstvenik sociolog. Sam život smatrao si svojim pravim istraživačkim projektom.

Tvoja boemska i nekonvencionalna narav, nekako mu je prirodno pripadala, i tek u njemu za Tebe su se otvarala prava istraživačka pitanja.

Tvoj osjećaj za socijalnu pravdu, za dostojanstvo svakog čovjeka, dolazio je do izražaja u problematiziranju gotovo svakog sociološkog ili filozofskog pitanja.

Prošao si težak put i ponosio se činjenicom da si dijete sela.

Sjećam se mnogih sličica o tom životu i običajima, o kojima si pričao s toliko topline.

Rano si se susreo sa životom.

A Tvoje poznavanje uzgoja loze i spravljanja vina, bilo je prava filozofija vina. O tome si govorio sa zanosom i koncentracijom istovremeno, kao i o mnogim drugim životnim temama.

S istinskim poštovanjem obraćali su Ti se s "profesore", a Ti si to primao nevoljko i najradije bi otklonio kao nešto nepotrebno i suvišno. Htio si biti običan, čovjek.

I tu si bio izuzetan.

Dao si velik doprinos sociologiji, cijelim nizom istraživačkih i znanstvenih projekata na kojima si radio, kao i generacijama studenata kojima si predavao i bio im potpuno predan. Brinuo si o visokim metodološkim i profesionalnim kriterijima svakog znanstvenog istraživanja. Sociološka mašta i kritička interpretacija rezultata bili su Ti izuzetno važni, ali ipak Ti je najvažnije bilo otvaranje i formuliranje novih problema i hipoteza, dopiranje do spoznaje dubljih slojeva i značenja društvenih pojava i procesa.

U suradnji na zajedničkom istraživanju, od Tebe sam najviše naučio o složenosti i mogućnostima socioloških metoda.

Usprkos svemu tome, nisi pripadao "akademsom pogonu" u uobičajenom smislu. Bio si drukčiji. Tebe su istraživački problemi sustizali iz samoga života.

Čitavim svojim habitusom bio si nagnut na lijevu stranu. To nije sprečavalo "ortopediju Tvog uspravnog hoda". Naprotiv, ono ju je omogućavalo.

Vjerujem da bi se srdačno nasmijao ovom paradoksu, kao što si često činio, i vjerojatno bi mi, kao i obično, uz široki osmijeh, dobio: "Ti si nepopravljivi dijalektičar".

Nisi se odricao svojih uvjerenja, čak ni u vremenu tolikih "ljudskih pretvorbi", alkemičarskih transsupstancijacija. Na to si odgovarao rječitom šutnjom!

Naravno, to ne znači da se i Ti, s novim spoznajama i životnim iskustvom, nisi mijenjao. Ali ona su, na neki način, činila temelj Tvojega ethosa i Tvoje biografije.

Tvoje pripadanje "Praxisu" i projektu humanog socijalizma, sa slobodnim i cjelovitim čovjekom, bio je Tvoj prirodni izbor.

To Ti je donijelo ne malo neprivlaka i teškoća, ali Ti si o tome govorio duhovito, s hašekovskim humorom, švejkovski.

Oba su bili teme naših razgovora i urnebesnog smijeha.

Sanjao si svoj san, svoju utopiju, humanost na djelu, koju si sam neštedimice poklanjao.

Možda to danas zvuči zastarjelo, čak patetično. Možda! Ali to je pravo slobode, pravo na san.

Rado si se prisjećao korčulanskih dionizijskih dana i noći, svjetskog utopijskog sna, mladenačkih zanosa, pa i zabluda.

U svojim stavovima nikada nisi bio isključiv.

Upravo suprotno, jer oni su uključivali nešto neizmjereno šire, čovjeka koji tek mora prispjeti k sebi, svojem imenu.

Tvoja otvorenost i blagost naprosto su očaravali.

Ne sjećam se da si ikada povisio glas, osim kada si se smijao. Ili da si koga povrijedio. To je bilo posve strano Tvojemu biću. Tvoja obzirnost i pažljivost prema drugima, proizlazila je iz duboke spoznaje života i ljudske egzistencije.

Koliko si samo pravih trenutaka podario našim druženjima i prijateljstvu!

I Tvoj široki, dobroćudan, ozareni osmijeh.

Možda je sada nad Lastovom koje si toliko volio.

Dragi moj Mirek,

Znam da ovo pismo neće stići redovnom poštom, ali slutim da će ono ipak nekako doći do Tebe.

Tvoja blaga i dobra duša boravi sada negdje drugdje, ali ona pripada i svima nama koji smo Te poznavali i voljeli, kojima si učinio toliko dobra i darovao nam najboljega sebe.

Uvijek ćeš stanovati u mojemu srcu, dragi moj Mirek.

Tvoj
Mladen Labus

U Zagrebu, 31. 12. 2005.